



WIADOMOŚCI WARSZAWSKIE
WE SRZODĘ DNIA 3. KWIETNIA ROKU 1767.

Z WŁOCH

Z Rzymu d. 13. Marca.

Listy Weneckie potwierdzają obranie Kawalera *Erizzo* za Prokuratora S. Marka. Na jego miejsce w charakterze Po-
sta Rzeczypo-*politey* tameczney przyiedzie tu Kawaler *Erizzo* Brat wyżej pomienionego. Kar-
dynał *Bracciorte* niedawno powró-
cił do tuteyzego Miasta z *Pesa-*
ro, Kardynałowie *Corsini* także przyiechali do tuteyzey Stoli-
cy, z kąd Kardynał *Bufalini* do

Ankony wyiechał. Synowiec Arcy-Biskupa *Salisbury*skiego i Hrabia *de la Tour Taxis* byli pre-
zentowani Oycu S. przez Kar-
dynała *Albani*.

Z Pawii d. 12. Marca.

Genueńczykowie nie tylko Miasta *San Remo* nie opuścili, i Fortecy nie rozrzučili, według rozkazu Dekretu Cesarzkiego, ale też za-
łogę powiększyli i barzicy Oby-
watelów tamecznych ścisnęli. Rzeczypo-
polita przyślala nad to 100 Kopyników, którzy *San Re-*

mandów do ostatniej rozpaczki woli zmarłej Delfinowy: według przywodzą.

Z FRANCYI

Z Wersalu d. 14. Marca.

Delfinowa Jeymć z niewypowiedzianym całego Królestwa żalem umarła wczora o 8 godzinie w wieczor z zupełnym oddaniem się na wolą Boską i przygotowaniem do śmierci naydoskonalszym. Była Córką Fryderyka Augusta III. Króla Polkiego Elektora Saskiego, i Maryi Jozefy Benedykty, Córki Cesarza Jozefa naystarzey. Narodziła się w Dreźnie dnia 4 Listopada 1731, a zaślubiona Delfinowi zmarłemu dnia 9, 1741. Z Matzeństwa tego zostali się Delfin Jmć teranieyszy, Hrabia Prowancki, Hrabia Artezyjski i dwie Xieźniczki. Wielkie przymioty tey Pani zasłżyły na powszechny żal Dworu i Narodu, który takiey utraty dostatecznie opłakać nie może. Królestwo Jeymć z Królewiami Adelaydą, Zofią i Ludwiką wyiechali wczora do *Marly*, dokąd i dziś Delfin Jmć udał się, którego Siostry tu tylko zostaly. Wraz po skonaniu Delfinowy, Jeymć Biskup Werduński szedł do Króla i oddał mu małą izkatuleczkę według ostatniej

woli zmarłej Delfinowy: według ktorey pogrzeb będzie bez żadney okazałości. Dwór wziął wczora żalobę na sześć miesięcy. Delfinowa Jeymć jako zawsze naypilniey się starała dać dobre wychowanie swoim Dzieciom, tak i przy śmierci napominała usilnie Synów, aby gorliwemi byli w Wierze Katolickiey, a z naywiększą stawili się powolnością Królowi i Królowy: naywiększą dla siebie ozdobę w cnotach prawdziwych być rozumieli, i dobroczytnością wszystkich do siebie serca porządzać raczey niż potęgą i urodzeniem starali się.

Z Paryża d. 16. Marca

Po ustąpieniu od Towarzystwa Indyjskiego Kupieckiego wyśpów *de France i de Bourbon* Królowi Jmć; Ministrowie nasi nie zaniechali czynić rozporządzenia aby wszelkie zdrady w Handlu zmierzające do uszczerbku pomienionego Towarzystwa były zniesione. Wyrażnie zakazano brać na okręty, na których przewożą żywność i strzelbę dla woyska tam będącego, towary kupieckie; Tym czasem Towarzystwo przerzeczono ukarzać się na nieskuteczność zakazów, po-

nieważ na wojennych okrętach wielką liczbę paków z towarami przewożą do wyspów. Xiążę *de Praslin* chcąc w tym zadość uczynić Kupcom kazał zapieczętować do oglądania wszystkie sprzęty na okręcie *la Garanne*, który nawałnością zapędzony jest do portu *Orient*.

Z A N G L I I

Z Londynu d. 20. Marca.

Anglia nie już nie ma z Francją do rozstrzygnięcia oprócz następujących trudności. Nie chce naprzód cierpieć, aby Francuzi budowali Fortyce na brzegach Afrykańskich. Nie chce też aby prowadzili towary do Ameryki na brzegi *Labrador*. Czego obóyga nieobiecują zaniechać. Teraz dowiedzieliśmy się, że w *St. Malo* dwa wielkie okręty nalożowane i naznaczone są do *Labradorskich* Indyandów: podobno nim tam dojdą w ręce Angielskie wpadną. Hrabia *Viri* odebrał temi dniami listy od swego Dworu, które bez wątpienia ściągają się do Korfykanów. Nie zgody Genewskie stara się Anglia po przytacielsku uspokoić. Z *Portugallii* donoszą, że tamten pierwszy Minister Hrabia *d. Oeiras* pragnie usilnie mieć

Posłem u Dworu Lizbońskiego Pana *Littleton*, aby najprędzey z nim nie które trudności względem handlu obu narodów ułacnił. Równie Pan *Lyttleton* iako i Kawaler *Gray* ociągał się do tycz czas przedsięwziąć drogę do Lizbony pierwszy, a drugi do Madrytu. Co oczywistym jest dowodem, że oba te Dwory nie burzo nam pomyslane dawały odpowiedzi.

Z N I E M I E C

Z Lipska d. 28. Marca.

W Ratyzbonie Seym Rzeszy Niemieckiey nie ielzozę znacznego nie przedsięwziął. Półowie namawiają się o naradzeniach, które w Kollegiach nastąpią. Rady te wszystkie według powszechnego mniemania mają zmierzć do ułożenia Instrukcyi dla Delegatów do *Wetzlaru*. Żądano naprzód aby Instrukcyje wydane były z Wiednia, lecz stany na to nie przyzwoliły. Sądy przez to *Wetzlarckie* najmniejszey przeszkody nie mają, owszem za pewną rzecz twierdzą, że pierwszy Cesarzki Kommissarz dnia 2 Maia będzie się znajdował w *Wetzlar*. Baron *de Schwarzenau* Posel Elektorski *Brandenburcki* ogłosił imieniem swego

Dworu, że Delegat Brandebur-
ski ziedzie tam także na czas po-
mieniony. Spodziewamy się, iż
wszystkie Dwory Niemieckie za
tymże poydą przykładem.

Z Lipska d. 29. Marca. Z
Wiednia oznaymiają, że tam pe-
wny żyd *Eppinger* z bankreto-
wawszy uciekł. Przeto Kupcy
podali prozby Urzędowi aby za-
den z żydów nie był do handlu
przyimowany, ażby pierwey
złożył na zastaw pieniądze. Z
Angli mamy, że ieszcze tam
sprzeczki między Holandją i
Anglią nie są uspokokoione. W
Dreznie otworzono teraz nową
Akademią Artylleryi, ktorey
ćwiczenia mają się odprawować
na placu Kofzar Nowomiey-
skich. Od Włoskich granic pi-
szą, że Król Jmć Neapolitański
odebrał przy swoim wstąpieniu
na Tron od Oycy swego Króla
Hiszpańskiego w podarunku o-
kręt naladowany bogatemi ma-
teryami iedwabnemi i złotem.
Xiążę Würtemberki obiechał
nie które kraie Neapolitańskie, i
znowu do Wenecyi powrócił. Z
Hollandyi donoszą, że Stany
pełnomocne Prowincyi sprzy-
mierzonych posłały rozkaz na
písmie do Prowincyi *Zelandyi*,

aby iak nayprędzey wyplaciła
summy, których się domaga
Landgraff *Hessenkasselski*.

Z Wiednia d. 28. Marca.

Dnia 25 tego miesiąca na przed-
mieściu *Landstofs* wiozła się był
Pożar. Jeden tylko Dom z go-
rzał, inne bliżkie ratowano. Ce-
sarz Jmć powziąwszy o tym wia-
domość zaraz tam wyiechał i
przytomnością swoją naywię-
kszą był pomocą do ugaszenia
ognia. Tegoż dnia dał Cesarz
Jmć z obrządkami zwyczajne-
mi inwestyturę na Xięstwo Kon-
stancyeńskie Baronowi *de Risbach*
pełnomocnemu Ministrowi Kar-
dynała *Rodt* Xiążęcia Biskupa
Konstancyeńskiego. — Wczora
Inwestyturę dał na Xięstwo *Frey-
singskie* Baronowi *Bodman* pełno-
mocnemu Ministrowi Królew-
ca *Klementa de Saxe* Biskupa
Xiążęcia *Ratyzbońskiego* i *Frey-
sńskiego*.

Z Berlina d. 24. Marca. Temi
dniami przybył tu z *Petersbur-*
ko Polakownik woyska *Rossyjskie-*
go Pan *Bobbricz* i z Poruczni-
kiem. Lotterya tuteysza była
ciągniona dnia 16 tego miesiąca,
ciągnięcie będzie w Kwietniu
przyszłym dnia szóstego.

S U P L E M E N T

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH

WE SRZODĘ DNIA 8. KWIETNIA ROKU 1767.

Z Carogrodu d. 13. Lutego. Kapitan Basza albo Wielki Admirał, Dozorca Zbroiowai i Kapitan żeglugi są złożeni z urzędów swoich dnia 19 przeszłego miesiąca. Pierwszy po wzięciu pięciodniowym skazany jest na wygnanie do *Fribos*, z kąd w króćce głowa Jego będzie tu przyślana i wystawiona na widok wszystkim. Sekretarz stanu dawniejszy, który teraz nie sprawował już urzędu mianowany jest Wice-Admirałem. Ogień wszczął się był dnia 22 przeszłego miesiąca blisko Szaraiu, który w wielkim zostawał niebezpieczeństwie. Soltan kazał na ten czas rozrzucić część wielką Palacu i wynieść papiery z Kancellaryi na miejsce bezpieczne: 200 jednak Domów zgorzało.

Z Porto fraio d. 2. Marca. W nocę ze dnia 24 na 25 przeszłego miesiąca Okręt Genuński nawalnością przymuszony stanął u tutejszego portu. Miał 10 armat, 24 działa na rzucanie kamieni i tyleż innych różnych armat i 10 Szwaycarów przeznaczonych na Wysep *Capraja*, dokąd wypłynął nazajutrz; trzy inne statki mają tamże za nim się udać. Dnia 26 i 27 słyszeliśmy wielkie strzelanie z strony pomienionego Wyspu, lecz do tych czas żadney wiadomości nie mamy nowej.

Z *Civita vecchia* d. 6. Marca. Z Korsyki piszą, iż Malkontenci postanowili zaraz po wyjściu woyska Francuzkiego z swego Państwa, podnieść wojnę przeciwko Genuńczykom, co było powodem w Genui do Rady wielkiej, na którey uchwalono starać się inne woyska sprowadzić na miejsce Francuzów.

Z *Hamburka d. 20. Marca.* Listy Angielskie upewniają, że jeszcze tam Duch gwałtowny w fercach Anglików w niektórych gniaździ. Pewny Kawaler dochodząc krzywdy sobie uczynionej oprócz kilku pojedynków odprawionych zebrał rotę ludzi i nieprzyjaciela swego pòty prześladował, aż i siebie utraty sławy i dóbr, i tego śmierci nabawił. Należy to do poznania obyczajów terażniejszego wieku. Z *Newcastle* piszą o przypadku, który jasnie pokazuje, że dłużey zwierzęta bez pokarmu żyć mogą niż ludzie. Jeszcze w Miesiącu Styczniu dnia 10 śniegiem były zasłpane dwie owce blisko *Appleby*: znalezione ie jednak żywe i m. cpe dnia 15 Lutego. Z *Londonu* donoszą, że częstych z tamtąd wysyłają Kuryerów do Paryża i Berlina. Jdzie pogłoska, iż Francuzi zamysłają wykręć Flotę do Korsyki dla opanowania Fortec nadmorskich i portów, lecz z drugiey strony to pewna, iż Korsykanie będą wkrótce mieli swoię Flotę. Przed kilką tygodniami wysłano z tąd na Korsykę 200 armat okrętowych. Ministerium Angielskie to uważa, iż sam Londyn więcey płaci do skarbu, niż całe Królestwo Szkockie, czego zapewne przyczyną iest nie tak niedostatek owego Kraiu, iako zły porządek i gnusność Obywatelów. Wszystkie więc Ministrów zamysły do tego zmierzają aby należyciey Szkocya rozporządzona była.

Z *Torunia d. 31. Marca.* Jejmc Páni z Mniszchów Elzbieta Dąbka Woiewodzicowa Brzeska Kujawska Generałowa J. K. Mci po szczęśliwym rozwiązaniu swoim z początku będąc zdrowa, potym w kilka dni na gorączkę zapadłszy, a na koniec i na gangrenę mająca lat dwadzieścia i jeden wieku swego, w przytomności niewypowiedzianej strokanego Jmci P. Generała Meza swego i Jchmc Państwa obojga Skarbów Kasztelanstwa Jnowrocławskich, iako też i wielu innego będącego tu Państwa z tym się pożegnała światem. Którey serce zaraz naza ruz uroczyście z Procesyami, z asystencyą *Cleri* i szkół Toruńskich, do Kościoła S. Jana wprowadzone, po skończonych kilkorakich od tuteyżego Duchowieństwa śpiewanych Wigiliach, przy licznych barzo Mszach Świętych lektach i kilku

śpiewan
Grobie
to Jey p
ni się z
cessional
iost wy
Lubran
w prow
Regular
dzonęg
nych
śelenny
wnego.
się zob
śp Jey
prawie
Z
tu Lim
ki Chor
in zega
Ostrójc
wyborze
Obraz N
Kościół
peli i z
skie o n
szalek p
cyentów
na czest
Z
dralnym
prawila
tora Kat
mościów
Świeckie

śpiewanych summach należytą okazałością jest pochowane w Grobie Xięży Jezuitów. Pierwszego zaś dnia Kwietnia Ciało Jey przy asystencyi wżyskiego Duchowieństwa w Toruniu się znajdującego wraz z Szkolnymi Kongregacyami *professionally* przez Miasto Toruń, aż za mosty na Wiśle będące jest wyprowadzone do Grobu Jchmców Dąbkich własnego w Lubrancu. Gdzie dnia trzeciego Kwietnia wieczorem solennie wprowadzone było do Kościoła Jchmców XX. Kanoników Regularnych przy liczney asystencyi i innego zgromadzonego tam Duchowieństwa iako też i wielu dystyngwowanych Jchmców, i tam pochowane. Jmé Pan General, solenny dał obiad dla obojga Stanów Swieckiego i Duchownego. W Przyszłym zaś da Pan Bóg czasu za zachaniem się z obuch stron prześwieatney Famili solenny Pogrzeb za też ś. p. Jeymć Panią Generalową w tymże Mieście Lubrańcu odprawiać się będzie.

Z Piotrkowa d. 4 Kwietnia. Dnia dzisiejszego nastąpiła tu Limita Trybunału Koronnego, przy której Jmé P. Walewski Chorążyc Piotrkowski imieniem Palestry w ozdobyim stylu zegał Trybunał, któremu Jmé Pan Malachowski Starosta Ostrolęcki Marszałek Uity całej Izby dziękując w miły sposób wyborze składal Łaskę do Ziemstwa Sieradzkiego. Po tym Obrząz Najswiętszey Panny z wyczaiem dawnym z Ratusza do Kościoła Farnego w liczney asystencyi przy rezonancyi Kapeli i rżęstym z ręczney strzelby przez presidium Trybunałskie o niu, był wyprowadzony. Po tey ceremonii Jmé P. Marszałek przytomnych *Utriusq; Collegii* Kollegów swoich oraz Pacyentów i Palestrę do siebie na Obiad zaprosił wzy z wrodzoną czestował ludzkością do ukontentowania wszystkich.

Z Przemyśla d. 28. Marca. W Kościele tułeyszym Katedralnym z dyspozycyi J. W. Pasterza Podkanclerzego W. K. odprawila się solenna Wotywa przez Jmć X. Wykowskiego Kantora Katedralnego Przemyckiego miana, w przytomności Jemnościów Pralatów i Kanoników, liczne go Duchowieństwa Swieckiego i Zakonne go, tudzież Państwa zgromadzonego,

Szkół i Miasta z Cechami, po której zakończoney intonowane *Te DEUM Laudamus*, na podziękowanie Wszecmocnemu Bogu, za szczęśliwie doszły i ogłoszony w Rzymie Dekret, po uznanych znacznych Cudach Kanonizacyi Błogosławionego Jana Kantego Piśma S. w Akademii Krakowskiej Doktora i Profesora, Korony Polskiej i W. X. Lit. ołobliwszego Patrona. W ten sam dzień i wczoray przez dwie noce Wieża Katedralna i Ratusz Miasta illuminowany przy rzęśliwym zarmat ogłosie wzbudzały pobożne ku wspomnionemu S. Patronowi serca, o przy czynę do Boga, za iak nayszczęśliwize Najjaśniejszego Króla Jmci P. N. M. Stanów i całej Oyczyzny powodzenie.

Z WARSZAWY DNIA 8. KWIETNIA.

Najjaśniejszy Król Jmci P. N. M. naradziwszy się w przód z naznaczonym do Boku swego Senatem tu przytomnym, wziął przed się, dla wymagających publicznych Oyczyzny potrzeb konwokować na dzień 25 przyszłego Miesiąca Maja wszystkich Jchmciów Senatorów, i Ministrów Obojga Narodów, do których na ten koniec Kancellarya Koronna zwykłe gotuje expedyce.

Jmci X. Sosnowski Biskup Aretuzyński, Suffragan Inflancki, tudzież Xiężna Jeymci Radziwiłłowa Podkomorzyna W. X. Lit: pożegnawizy Państwo tu przytomne, oddalili się w tych dniach do siebie z miejsca tego, do którego świeżo nadiecali Jchmci PP. Ossoliński Sandomirski, i General Mokronowski Janowski Starostowie.

Jmci P. Broggio sławny Okulista powócił ze Lwowa do Warszawy. Ma stancyą u Pana Dendyer Kupca na ulicy Święto Jankiej. Przyrzeka wszystkim ubogich, którym może być wzrok przywrócony, darmo leczyć, nad to sód i stancyą przez cały czas leków gratis im ofiaruje.

Na ulicy Piwney w Kamienicy Jmci P. Gaszyńskiego znaydują się do przedania niektóre meble iako to Krzesła, Kanapy, biurka i inne gospodarskie sprzęty.